Zbirka odločb sodne prakse

SKLEPNI PREDLOGI GENERALNEGA PRAVOBRANILCA
ANTHONYJA COLLINSA,
predstavljeni 31. marca 2022 [1]

Zadeva C-18/21

Uniqa Versicherungen AG
proti
VU

(Predlog za sprejetje predhodne odločbe, ki ga je vložilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija))

„Predhodno odločanje – Pravosodno sodelovanje v civilnih zadevah – Postopek za evropski plačilni nalog – Uredba (ES) št. 1896/2006 – Ugovor – Člen 16(2) – Rok 30 dni za pošiljanje ugovora zoper evropski plačilni nalog – Člen 20 – Ponovna preučitev v izrednih primerih po izteku roka iz člena 16(2) – Člen 26 – Razmerje do nacionalnega procesnega prava – Nacionalna zakonodaja o ukrepih, povezanih s covidom-19, s katerimi se od 21. marca 2020 do 30. aprila 2020 prekine tek vseh postopkovnih rokov v civilnih zadevah“

I. Uvod

1. Predlog za sprejetje predhodne odločbe se nanaša na evropski plačilni nalog, ki je bil zoper osebo VU izdan na zahtevo zavarovalnice Uniqa Versicherungen AG v skladu z Uredbo (ES) št. 1896/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog [2]. Z njim se prosi za razlago členov 16(2), 20 in 26 navedene uredbe.

2. Člen 16(2) Uredbe št. 1896/2006 določa, da se ugovor zoper evropski plačilni nalog pošlje v 30 dneh od vročitve naloga, sicer nalog zoper toženo stranko postane izvršljiv. [3] Tožena stranka, ki ne vloži ugovora v tem 30-dnevnem roku, lahko v skladu s členom 20 Uredbe št. 1896/2006 v več izrednih primerih zaprosi za ponovno preučitev naloga. V skladu s členom 26 Uredbe št. 1896/2006 procesna vprašanja, ki v tej uredbi niso posebej obravnavana, ureja nacionalno pravo.

3. Na vrhuncu pandemije zaradi covida-19 v prvem tromesečju leta 2020 je Republika Avstrija sprejela zakonodajo, s katero je bil od 21. marca 2020 do 30. aprila 2020 prekinjen tek vseh postopkovnih rokov v civilnih postopih. Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija) želi

[1] Jezik izvirnika: angleščina.

[2] UL 2006, L 399, str. 1.

[3] Glej člen 18(1) Uredbe št. 1896/2006.

s predlogom za sprejetje predhodne odločbe z dne 27. novembra 2020, vloženim v sodnem tajništvu Sodišča 12. januarja 2021, izvedeti, ali člena 20 in 26 Uredbe št. 1896/2006 nasprotujeta taki nacionalni zakonodaji.

II. Pravni okvir

A. Pravo Evropske unije – Uredba št. 1896/2006

4. V uvodni izjavi 9 Uredbe št. 1896/2006 je navedeno, da je njen namen:

„[…] z uvedbo postopka za evropski plačilni nalog poenostaviti, pospešiti in zmanjšati stroške sodnih postopkov v čezmejnih zadevah v zvezi z nespornimi denarnimi zahtevki […] v vseh državah članicah z določitvijo minimalnih standardov, katerih upoštevanje povzroči nepotrebnost vseh vmesnih postopkov v državi članici izvršbe pred priznanjem in izvršbo.“

5. V uvodni izjavi 24 te uredbe je navedeno:

„Pravočasen ugovor bi moral zaključiti postopek za evropski plačilni nalog in privesti do neposrednega prehoda zadeve na običajni civilni postopek, razen če je tožeča stranka izrecno zahtevala, da se postopek v tem primeru zaključi. […]“

6. V uvodni izjavi 25 te uredbe je navedeno:

„Po izteku roka za predložitev ugovora bi morala imeti tožena stranka v določenih izjemnih primerih pravico, da zahteva ponovno preučitev evropskega plačilnega naloga. Taka ponovna preučitev v izjemnih primerih ne bi smela pomeniti, da bi imela tožena stranka dvakrat možnost vložiti ugovor zoper zahtevek. Med postopkom ponovne preučitve naj se vsebino zahtevka presoja le v delu, ki zadeva razloge, povezane z izjemnimi okoliščinami, ki jih je uveljavljala tožena stranka. Druge izjemne okoliščine bi lahko vključevale primer, ko evropski plačilni nalog temelji na neresničnih podatkih, navedenih v obrazcu za vlogo.“

7. V uvodni izjavi 29 te uredbe je navedeno, da je njen cilj „oblikovanj[e] enotnega in učinkovitega mehanizma za izterjavo nespornih denarnih zahtevkov v celotni Evropski uniji“.

8. Člen 1(1) Uredbe št. 1896/2006 določa:

„Namen te uredbe je:

(a) z uvedbo postopka za evropski plačilni nalog poenostaviti, pospešiti in zmanjšati stroške sodnih postopkov v čezmejnih zadevah v zvezi z nespornimi denarnimi zahtevki;

[…]“

9. Člen 16, naslovljen „Ugovor zoper evropski plačilni nalog“, v odstavkih 1 in 2 določa:

„1. Tožena stranka lahko vloži ugovor zoper evropski plačilni nalog pri sodišču izvora na standardnem obrazcu F, kot je določen v Prilogi VI, ki ga prejme skupaj z evropskim plačilnim nalogom.

2. Ugovor se pošlje v 30 dneh od vročitve naloga toženi stranki.“

10. Člen 17(1) te uredbe določa:

„Če se ugovor vloži v roku iz člena 16(2), se postopek nadaljuje pred pristojnimi sodišči države članice izvora v skladu s pravili običajnega civilnega postopka, razen če je tožeča stranka izrecno zahtevala, da se postopek v takem primeru zaključi.

[…]“

11. Člen 18(1) te uredbe določa:

„Če v roku iz člena 16(2), vendar ob upoštevanju primernega obdobja za zagotovitev zadostnega časa za dospetje ugovora, pri sodišču izvora ni bil vložen ugovor, sodišče izvora z uporabo standardnega obrazca G, kot je določen v Prilogi VII, nemudoma razglasi evropski plačilni nalog za izvršljiv. Sodišče preveri datum vročitve.“

12. Člen 20 Uredbe št. 1896/2006, naslovljen „Ponovna preučitev v izrednih primerih“, določa:

„1. Po izteku roka iz člena 16(2) ima tožena stranka pravico pred pristojnim sodiščem države članice izvora zahtevati ponovno preučitev evropskega plačilnega naloga, če:

(a) (i) je bil plačilni nalog vročen na enega od načinov iz člena 14,

in

(ii) vročitev brez njene krivde ni bila opravljena pravočasno, da bi ji omogočila pripraviti obrambo,

ali

(b) tožena stranka ni mogla ugovarjati zahtevku zaradi višje sile ali izrednih okoliščin, ki so nastopile brez njene krivde,

pod pogojem, da v vseh navedenih primerih ravna brez odlašanja.

2. Po izteku roka iz člena 16(2) ima tožena stranka ob upoštevanju zahtev te uredbe tudi pravico pred pristojnim sodiščem države članice izvora zahtevati ponovno preučitev evropskega plačilnega naloga, če je bil plačilni nalog očitno napačno izdan ali zaradi drugih izjemnih okoliščin.

3. Če sodišče zavrne vlogo tožene stranke, ker ni podan noben od razlogov za ponovno preučitev iz odstavkov 1 in 2, evropski plačilni nalog ostane veljaven.

Če sodišče odloči, da je ponovna preučitev utemeljena iz enega od razlogov iz odstavkov 1 in 2, je evropski plačilni nalog ničen.“

13. Člen 26 Uredbe št. 1896/2006, naslovljen „Razmerje do nacionalnega procesnega prava“, določa:

„Vsa procesna vprašanja, ki v tej uredbi niso posebej obravnavana, ureja nacionalno pravo.“

B. Avstrijsko pravo

14. Člen 1(1), prvi in drugi stavek, Bundesgesetz betreffend Begleitmaßnahmen zu COVID-19 in der Justiz (1. COVID-19-Justiz-Begleitgesetz – 1. COVID-19-JuBG; prvi zvezni zakon o spremljevalnih ukrepih zaradi covida-19 v pravosodju, v nadaljevanju: nacionalni zakon o covidu-19)[4] določa:

„Postopki v civilnih zadevah

Prekinitev teka rokov

[…] V sodnih postopkih se tek vseh postopkovnih rokov, ki so začeli teči po začetku veljavnosti tega zveznega zakona, in postopkovnih rokov, ki se do začetka veljavnosti tega zveznega zakona še niso iztekli, prekine do vključno 30. aprila 2020. Ti roki začnejo ponovno teči 1. maja 2020. […]“

III. Dejansko stanje v sporu o glavni stvari in vprašanje za predhodno odločanje

15. Bezirksgericht für Handelssachen Wien (okrajno sodišče za gospodarske zadeve na Dunaju, Avstrija) je 6. marca 2020 kot sodišče prve stopnje na zahtevo zavarovalnice Uniqa Versicherungen izdalo evropski plačilni nalog. Nalog je bil osebi VU, ki ima stalno prebivališče v Nemčiji, vročen 4. aprila 2020. Ugovor zoper evropski plačilni nalog je bil vložen 18. maja 2020. Bezirksgericht für Handelssachen Wien (okrajno sodišče za gospodarske zadeve na Dunaju) je ta ugovor zavrglo z obrazložitvijo, da je bil vložen zunaj 30-dnevnega roka iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006.

16. Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju, Avstrija) je sklep sodišča prve stopnje razveljavilo. Presodilo je, da je bil tek roka za vložitev ugovora iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006 na podlagi člena 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 prekinjen. V skladu s tem zakonom je bil do vključno 30. aprila 2020 prekinjen tek vseh postopkovnih rokov, ki so v postopkih v civilnih zadevah začeli teči 22. marca 2020 ali pozneje, ponovno pa so začeli teči 1. maja 2020.

17. Zavarovalnica Uniqa Versicherungen je zoper odločbo Handelsgericht Wien (gospodarsko sodišče na Dunaju) vložila revizijo. Z njo je predlagala vzpostavitev veljavnosti sklepa sodišča prve stopnje.

18. Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) ugotavlja, da v avstrijski pravni teoriji obstajajo različna stališča glede tega, ali se člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 uporablja za 30-dnevni rok za vložitev ugovora iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006 oziroma ali je s členom 20 te uredbe izključena uporaba nacionalnega zakona o covidu-19. Po mnenju nekaterih teoretikov je s členom 20 Uredbe št. 1896/2006 urejena višja sila ali izredne okoliščine, kakršna je kriza zaradi covida-19. Zato naj uporaba nacionalnega prava ne bi bila dovoljena. Drugi teoretiki menijo, da člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 ni „nadomeščen“ s postopkom ponovne preučitve iz člena 20 Uredbe št. 1896/2006. Trdijo, da se besedilo člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006 omejuje na trajanje roka, v katerem je mogoče vložiti ugovor. Morebitna prekinitev teka tega roka naj ne bi bila urejena, tako da naj bi se – v skladu s členom 26 Uredbe št. 1896/2006 – uporabilo

[4] Objavljen 21. marca 2020, v različici 4. COVID-19-Gesetz (četrti zakon o spremljevalnih ukrepih zaradi covida-19) (BGBl. I, št. 24/2020), ki je veljala ob vročitvi evropskega plačilnega naloga osebi VU 4. aprila 2020.

nacionalno procesno pravo. Člen 20(1)(b) Uredbe št. 1896/2006 naj bi bil omejen na doseganje pravičnosti v posameznih primerih. V njem naj ne bi bilo vsebovano splošno pravilo, sprejeto v okviru izjemnih položajev, kot je kriza zaradi covida-19.

19. Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) je prekinilo odločanje in Sodišču v predhodno odločanje predložilo to vprašanje:

„Ali je treba člena 20 in 26 [Uredbe št. 1896/2006] razlagati tako, da ti določbi nasprotujeta prekinitvi 30-dnevnega roka za vložitev ugovora zoper evropski plačilni nalog, določenega v členu 16(2) te uredbe, ki jo določa člen 1(1) [nacionalnega zakona o covidu-19], v skladu s katerim se v postopkih v civilnih zadevah vsi postopkovni roki, ki so začeli teči po 21. marcu 2020 ali ki se do takrat še niso iztekli, do vključno 30. aprila 2020 prekinejo, 1. maja 2020 pa začnejo ponovno teči?“

IV. Postopek pred Sodiščem

20. Zavarovalnica Uniqa Versicherungen, oseba VU, avstrijska in grška vlada ter Evropska komisija so predložile pisna stališča.

21. Zavarovalnica Uniqa Versicherungen, francoska in avstrijska vlada ter Komisija so se udeležile obravnave, ki je potekala 19. januarja 2022.

V. Vprašanje za predhodno odločanje

22. Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče) z vprašanjem sprašuje, ali člena 20 in 26 Uredbe št. 1896/2006 nasprotujeta temu, da bi bil v okoliščinah pandemije covida-19 sprejet nacionalni ukrep, ki naj bi prekinil tek 30-dnevnega roka iz člena 16(2) te uredbe za vložitev ugovora zoper evropski plačilni nalog.

23. Pred analizo predloženega vprašanja je treba preučiti obstoječo sodno prakso Sodišča v zvezi z Uredbo št. 1896/2006, zlasti glede členov 16, 20 in 26 te uredbe.

A. Pregled Uredbe št. 1896/2006 in sodne prakse Sodišča v zvezi s to uredbo

24. Namen Uredbe št. 1896/2006 je poenostaviti, pospešiti in zmanjšati stroške sodnih postopkov v čezmejnih sporih v zvezi z nespornimi denarnimi terjatvami z uvedbo postopka za evropski plačilni nalog.[5] Z njo se uvaja enoten instrument za izterjavo dolgov pod enakimi pogoji za upnike in dolžnike v vsej Evropski uniji, pri čemer določa, da se procesno pravo držav članic uporablja za vsa procesna vprašanja, ki s to uredbo niso izrecno urejena. Tako Uredba št. 1896/2006 zagotavlja enake pogoje za upnike in dolžnike v vsej Evropski uniji.[6]

[5] Glej člen 1 Uredbe št. 1896/2006 v povezavi z uvodnima izjavama 9 in 29 te uredbe. Sodba z dne 19. decembra 2019, Bondora (C-453/18, EU:C:2019:1118, točka 36). Sodišče je navedlo, da je iz uvodnih izjav 8 in 10 Uredbe št. 1896/2006 v povezavi s členom 26 te uredbe razvidno, da zadnjenavedena uvaja postopek za evropski plačilni nalog, ki je za tožečo stranko dodatno in neobvezno sredstvo, pri čemer navedena uredba ne nadomešča ali usklajuje mehanizmov za izterjavo. Sodba z dne 10. marca 2016, Flight Refund (C-94/14, EU:C:2016:148, točka 53).

[6] Sodbe z dne 13. decembra 2012, Szyrocka (C-215/11, EU:C:2012:794, točka 30); z dne 13. junija 2013, Goldbet Sportwetten (C-144/12, EU:C:2013:393, točka 28), in z dne 10. marca 2016, Flight Refund (C-94/14, EU:C:2016:148, točka 53).

25. Člen 2(1) Uredbe št. 1896/2006 omogoča uporabo postopka za evropski plačilni nalog v čezmejnih sporih. V skladu s členom 3(1) te uredbe se šteje, da je spor čezmejen, če ima vsaj ena od strank stalno ali običajno prebivališče v državi članici, ki ni država članica, pred sodiščem katere poteka postopek.[7] V obravnavani zadevi je zavarovalnica Uniqa Versicherungen vložila tožbo pri avstrijskem civilnem sodišču. Oseba VU ima stalno prebivališče v Nemčiji. Zato gre za čezmejni spor v smislu Uredbe št. 1896/2006.

26. Postopek za evropski plačilni nalog, uveden z Uredbo št. 1896/2006, je nekontradiktoren. Nacionalno sodišče, pri katerem je vložena vloga za tak nalog, o njem odloča izključno glede na to uredbo. Tožena stranka o obstoju postopka ni obveščena.[8] Tako tožena stranka šele ob vročitvi naloga izve za obstoj zahtevka zoper njo in za njegovo vsebino. Zaradi pretežne enostranskosti postopka za evropski plačilni nalog je Sodišče navedlo, da je spoštovanje pravice do obrambe posebej pomembno.[9]

27. Po vročitvi evropskega plačilnega naloga je tožena stranka poučena o možnostih,[10] da bodisi tožeči stranki plača znesek, ki je naveden v nalogu, bodisi pri sodišču izvora[11] v skladu s členom 16 Uredbe št. 1896/2006 v 30 dneh po vročitvi plačilnega naloga vloži ugovor. Ni treba, da so v ugovoru navedeni razlogi,[12] ker ne daje okvira za obrambo v glavni stvari, ampak zgolj omogoča toženi stranki izpodbijanje terjatve.[13] Ugovor je običajni mehanizem za zaključek postopka za evropski plačilni nalog, saj avtomatično preide v okvir rednega civilnega postopka, razen če je tožeča stranka izrecno zahtevala, da se postopek konča.[14] Kot v pisnem stališču navaja grška vlada, je rezultat vložitve ugovora to, da ni več nesporne denarne terjatve v smislu Uredbe št. 1896/2006. Namen možnosti vložitve ugovora je nadomestiti to, da sistem, uveden z Uredbo št. 1896/2006, ne predvideva udeležbe tožene stranke. Izbira te možnosti toženi stranki omogoča izpodbijati terjatev po izdaji evropskega plačilnega naloga.[15]

7 Glej v tem smislu sodbo z dne 19. decembra 2019, Bondora (C-453/18, EU:C:2019:1118, točka 35).

8 Člen 7 Uredbe št. 1896/2006 vsebuje taksativen seznam zahtev glede vsebine in oblike vloge za evropski plačilni nalog. Sodba z dne 13. decembra 2012, Szyrocka (C-215/11, EU:C-2012:794, točke od 25 do 32). Vendar lahko sodišče, ki odloča o vlogi za evropski plačilni nalog, od upnika zahteva dodatne informacije v zvezi s pogodbenimi pogoji, navedenimi v utemeljitev zadevne terjatve, da bi po uradni dolžnosti opravilo nadzor nad morebitno nepoštenostjo teh pogojev. Sodba z dne 19. decembra 2019, Bondora (C-453/18, EU:C:2019:1118, točka 54). Tako izčrpnost člena 7 Uredbe št. 1896/2006 lahko upnikom ne dovoljuje, da bi obšli zahteve iz Direktive Sveta 93/13/EGS z dne 5. aprila 1993 o nepoštenih pogojih v potrošniških pogodbah (UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 15, zvezek 2, str. 288, in popravek v UL 2019, L 214, str. 25) ali člena 38 Listine Evropske unije o temeljnih pravicah (v nadaljevanju: Listina) o varstvu potrošnikov.

9 Sodba z dne 6. septembra 2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, točki 44 in 45). Cyril Nourissat je postopek opisal kot „*impitoyable*“, neizprosen. Glej Nourissat, C., „Nouveau refus de la Cour de justice de caractériser des circonstances exceptionnelles en matière de réexamen“, *Procédures*, 2016, št. 1, str. 29.

10 Glej člen 12(3) Uredbe št. 1896/2006. Sodišče je presodilo, da je v primeru kršitve minimalnih standardov o vročitvi evropskega plačilnega naloga iz Uredbe št. 1896/2006 ravnovesje med cilji, ki jim sledi ta uredba, in sicer hitrostjo in učinkovitostjo na eni strani ter spoštovanjem pravice do obrambe na drugi strani, porušeno. Sodba z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144, točka 37). V takih okoliščinah nalog ni izvršljiv, postopek z ugovorom iz člena 16 Uredbe št. 1896/2006 se ne uporabi, rok, v katerem lahko tožena stranka vloži ugovor, pa ne začne teči. Sodba z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144, točke od 41 do 43 in 48). Glej tudi sodbo z dne 6. septembra 2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, točka 53). Iz tega izhaja, da se prav tako ne uporabi postopek ponovne preučitve iz člena 20 Uredbe št. 1896/2006. Sodbi z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144, točki 43 in 44), in z dne 6. septembra 2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, točka 54).

11 V skladu s členom 5(4) Uredbe št. 1896/2006 je „sodišče izvora“ tisto, ki izda evropski plačilni nalog.

12 Glej člen 16(3) Uredbe št. 1896/2006. Glej tudi sodbo z dne 22. oktobra 2015, Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, točka 40).

13 Sodba z dne 13. junija 2013, Goldbet Sportwetten (C-144/12, EU:C:2013:393, točka 40).

14 Sodba z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144, točka 38). Glej v tem smislu uvodno izjavo 24 Uredbe št. 1896/2006. Sodišče je v točki 39 sodbe z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144), navedlo, da ker „so zahtevki, ki so podlaga za evropski plačilni nalog, prerekani z ugovorom, se namreč posebni postopek, ki ga ureja Uredba št. 1896/2006, ne uporablja več, ker je v skladu s členom 1(1)(a) te uredbe njen cilj ‚poenostaviti, pospešiti in zmanjšati stroške sodnih postopkov v čezmejnih zadevah v zvezi z nespornimi denarnimi zahtevki‘.“

15 Sodba z dne 22. oktobra 2015, Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, točka 28 in navedena sodna praksa).

28. Ko se izteče 30-dnevni rok za vložitev ugovora, je mogoče evropski plačilni nalog ponovno preučiti izključno v „izrednih primerih“,[16] ki so taksativno našteti v členu 20 Uredbe št. 1896/2006.[17] Poleg tega bo tudi vloga tožene stranke sodišču, naj na podlagi člena 23 Uredbe št. 1896/2006 prekine izvršbo evropskega plačilnega naloga, uspešna le v izjemnih okoliščinah. Tako lahko ima, kot je v pisnem stališču navedla grška vlada, iztek 30-dnevnega roka iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006 za tožene stranke hude in nepopravljive posledice.

29. V skladu s členom 20(1)(b) Uredbe št. 1896/2006 ima tožena stranka pravico pred pristojnim sodiščem države članice izvora zahtevati ponovno preučitev evropskega plačilnega naloga, če ni mogla ugovarjati terjatvi zaradi višje sile[18] ali če so izpolnjeni trije kumulativni pogoji. Prvič, obstajati morajo izredne okoliščine, zaradi katerih tožena stranka ni mogla ugovarjati terjatvi v za to predpisanem roku, drugič, ne sme obstajati krivda tožene stranke in, tretjič, tožena stranka mora ravnati brez odlašanja.[19] Poleg tega člen 20(2) Uredbe št. 1896/2006 določa, da je, če ni bil spoštovan rok za vložitev ugovora, ob upoštevanju zahtev te uredbe ali zaradi drugih izjemnih okoliščin možna ponovna preučitev evropskega plačilnega naloga, če je bil plačilni nalog očitno napačno izdan.[20]

30. Ker je postopek ponovne preučitve mogoč zgolj v izrednih primerih, je Sodišče presodilo, da je treba člen 20 Uredbe št. 1896/2006 razlagati ozko.[21] Poleg tega, kot je navedeno v uvodni izjavi 25 Uredbe št. 1896/2006, možnost ponovne preučitve naloga na podlagi člena 20 te uredbe toženi stranki ne daje druge možnosti, da bi ugovarjala terjatvi.[22] Če pristojno sodišče v državi članici izvora zavrne vlogo tožene stranke za ponovno preučitev na podlagi člena 20(1)(b) ali člena 20(2) Uredbe št. 1896/2006, evropski plačilni nalog ostane veljaven. Če pa pristojno sodišče v državi članici izvora odloči, da je ponovna preučitev utemeljena, je evropski plačilni nalog ničen.

31. Iz tega izhaja, da postopek ponovne preučitve na podlagi člena 20 Uredbe št. 1896/2006 ni namenjen nadomestitvi postopka ugovora na podlagi člena 16. Postopka sta po svoji naravi popolnoma drugačna. Tožena stranka ima absolutno pravico ugovarjati zoper evropski plačilni nalog v roku iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006. V ugovoru se ne zahtevajo nikakršni razlogi. Nasprotno pa je mogoče postopek ponovne preučitve na podlagi člena 20 Uredbe št. 1896/2006 uporabiti v zelo omejenih „izrednih primerih“ in šele po tem, ko se izteče rok iz člena 16(2).

32. Poleg tega lahko tožena stranka vloži ugovor zoper evropski plačilni nalog pri sodišču izvora na standardnem obrazcu, ki ga prejme skupaj z evropskim plačilnim nalogom. Nasprotno mora tožena stranka zaprositi za ponovno preučitev evropskega plačilnega naloga pred pristojnim sodiščem v državi članici izvora, z Uredbo št. 1896/2006 pa za to ni določen noben standarden obrazec.

16 Sodba z dne 22. oktobra 2015, Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, točka 29).

17 Sodba z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144, točka 44).

18 Če tožena stranka ravna brez odlašanja.

19 Sklep z dne 21. marca 2013, Novontech-Zala (C-324/12, EU:C:2013:205, točka 24).

20 Sodba z dne 22. oktobra 2015, Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, točka 30).

21 Glej po analogiji sodbo z dne 22. oktobra, Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, točka 31).

22 Glej po analogiji sodbo z dne 22. oktobra, Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, točka 48). Sodišče je v tej sodbi presodilo, da po izteku 30-dnevnega roka iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006 tožena stranka ne more zahtevati ponovne preučitve evropskega plačilnega naloga na podlagi člena 20 te uredbe na podlagi nepristojnosti sodišča izvora zaradi klavzule o pristojnosti, vsebovane v pogodbi. Ker je tožena stranka morala biti seznanjena s to klavzulo, je Sodišče štelo, da je imela možnost uveljavljati to vprašanje v postopku z ugovorom. Zato pozneje ni mogla trditi, da je bil plačilni nalog napačno izdan v izjemnih okoliščinah.

33. V skladu s členom 26 Uredbe št. 1896/2006 vsa procesna vprašanja, ki v Uredbi niso posebej obravnavana, „ureja nacionalno pravo“. V takih primerih je uporaba Uredbe po analogiji izključena.[23] V zvezi s tem so v Uredbi št. 1896/2006, kot je navedeno v uvodni izjavi 9 te uredbe, določeni minimalni standardi, katerih spoštovanje povzroči, da postanejo nepotrebni vsi vmesni postopki v državi članici izvršbe pred priznanjem in izvršbo evropskega plačilnega naloga. Uredba št. 1896/2006 prek evropskega plačilnega naloga tako ne vsebuje izčrpnega postopka za izterjavo nespornih terjatev. Poleg tega je člen 26 Uredbe št. 1896/2006 skladen z načeloma subsidiarnosti in sorazmernosti.[24]

B. Analiza vprašanja za predhodno odločanje

34. Predložitveno sodišče in avstrijska vlada v pisnih stališčih navajata, da je bil namen splošne prekinitve teka rokov, uvedene s členom 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19, hitro zagotoviti jasnost in pravno varnost vsem strankam v sodnih postopkih in njihovim pooblaščencem v izjemnih okoliščinah pandemije covida-19, med katero sta bila javno življenje in delovanje omejena na minimum. Zaradi vpliva virusa in karantenskih ukrepov za omejitev njegovega razširjanja, vključno z, kolikor je mogoče, izogibanjem osebnim stikom, se je predvidevalo, da zaposleni na sodiščih, pravni svetovalci in stranke ne bodo mogli opravljati svojih dejavnosti na običajen način. Zato je avstrijski zakonodajalec prekinil tek rokov na splošno in brez sklicevanja na posamezne zadeve.

35. Z nameravano prekinitvijo teka vseh postopkovnih rokov v postopkih v civilnih zadevah, vključno s tistimi, ki so določeni v pravnih instrumentih EU, je bilo področje uporabe člena 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 zelo široko. Kljub temu je iz spisa, ki je na voljo Sodišču, razvidno, da se je zadevni ukrep uporabljal za postopkovne roke, ki se še niso iztekli pred njegovim začetkom veljavnosti, s tem ukrepom pa je bil tek teh rokov prekinjen za obdobje približno petih tednov. Kot je navedla Komisija v pisnem stališču, zadevni ukrep ni ponovno oživil rokov, ki so se iztekli, ali imel kakršnega koli retroaktivnega učinka. Dalje, avstrijska vlada je na obravnavi potrdila, da za prekinitev teka rokov kot posledico pandemije covida-19 ni sprejela nobenih drugih ukrepov.

36. Člen 16 Uredbe št. 1896/2006 ne določa prekinitve teka ali podaljšanja roka, ki je v njem določen. Določa zgolj 30-dnevni rok, ki začne teči od datuma vročitve naloga toženi stranki.[25] Oseba VU ob vložitvi ugovora ni spoštovala 30-dnevenga roka iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006. Evropski plačilni nalog, ki ga je pridobila zavarovalnica Uniqa Versicherungen, je tako na podlagi člena 18 te uredbe načeloma izvršljiv.

[23] Sodba z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144, točka 45).

[24] Glej tudi uvodno izjavo 29 Uredbe št. 1896/2006.

[25] Glej nasprotno člen 14(2) Uredbe (ES) št. 861/2007 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 11. julija 2007 o uvedbi evropskega postopka v sporih majhne vrednosti (UL 2007, L 199, str. 1), ki določa, da lahko sodišče v izjemnih okoliščinah podaljša nekatere roke, ki so v njej določeni, če je to potrebno, da bi se zaščitile pravice strank. Glej tudi člen 45 Uredbe (EU) št. 655/2014 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 15. maja 2014 o določitvi postopka za evropski nalog za zamrznitev bančnih računov z namenom olajšanja čezmejne izterjave terjatev v civilnih in gospodarskih zadevah (UL 2014, L 189, str. 59) ter uvodno izjavo 37 te uredbe. Z njima je omogočeno odstopanje od rokov, ki so v njiju vsebovani, če jih sodišče ali udeleženi organ ne more upoštevati in če je to odstopanje utemeljeno z izjemnimi okoliščinami. Sodišče je v sodbi z dne 7. novembra 2019, K.H.K. (Evropski nalog za zamrznitev bančnih računov) (C-555/18, EU:C:2019:937, točka 55), razsodilo, da sodne počitnice niso „izjemne okoliščine“ v smislu člena 45 Uredbe št. 655/2014. Glej tudi člen 14(3) Uredbe št. 861/2007, ki določa, da če v izjemnih okoliščinah sodišče ne more spoštovati nekaterih rokov, ki so v njej določeni, v najkrajšem možnem času ukrene vse, kar predvidevajo te določbe. Teh določb, s katerimi so v izjemnih okoliščinah sodišča izrecno pooblaščena za podaljšanje rokov na *ad hoc* podlagi, v Uredbi št. 1896/2006 ni.

37. Na prvi pogled s členom 16 Uredbe št. 1896/2006 ni določen ukrep, kot je tisti iz člena 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19, s katerim se na splošno prekine tek rokov ali se ti odpravijo. Kot sta v pisnih stališčih navedli avstrijska vlada in oseba VU, z Uredbo št. 1896/2006 ni določena prekinitev teka ali odprava rokov na splošno ali kako drugače zaradi – na primer – smrti stranke, izgube pravdne sposobnosti stranke ali začetka stečajnega postopka/postopka zaradi insolventnosti. Ta vlada in oseba VU tako trdita, da mora biti prekinitev teka ali odprava rokov v takih zadevah urejena z nacionalnim pravom.

38. V zvezi s tem je mogoče ugotoviti, da rok za vložitev ugovora iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006 dejansko ni nujno v vseh državah članicah enak. V skladu z uvodno izjavo 28 te uredbe se pri izračunu rokov iz Uredbe št. 1896/2006 uporablja Uredba (EGS, Euratom) št. 1182/71 Sveta z dne 3. junija 1971 o določitvi pravil glede rokov, datumov in iztekov rokov [26]. Zato se upoštevajo dela prosti dnevi v državi članici, katere sodišče je izdalo evropski plačilni nalog. Ker dela prosti dnevi v državah članicah niso enotni, bodo obstajala odstopanja pri določitvi točnega datuma, do katerega je treba vložiti ugovor.

39. Člen 20(2) Uredbe št. 1896/2006, v katerem je določena ponovna preučitev evropskega plačilnega naloga, če je bil ta očitno napačno izdan, se v okviru postopka v glavni stvari ne uporablja. Prvič, v spisu, ki je na voljo Sodišču, nič ne kaže na to, da bi bil evropski plačilni nalog, ki ga je pridobila zavarovalnica Uniqa Versicherungen, napačno izdan. Drugič – kar je pomembneje – s členom 20(2) Uredbe št. 1896/2006 so uvedena merila, ki se uporabljajo za posebne položaje, medtem ko je s členom 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 uvedeno splošno pravilo, ki se je uporabljalo za vse postopkovne roke v civilnih zadevah.

40. Menim, da člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 zaradi svoje splošnosti ne spada v okvir člena 20(1)(b) Uredbe št. 1896/2006. Poleg tega se zadnjenavedena določba razlaga ozko. [27] Oseba se lahko sklicuje na člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19, ne da bi ji bilo treba dokazati, da ni mogla ugovarjati zoper evropski plačilni nalog zaradi višje sile ali izrednih okoliščin. [28] Tega sklepa ne spremeni obstoj posamičnih zadev, v katerih se je zaradi pandemije covida-19 tožena stranka dejansko lahko sklicevala na višjo silo ali izredne okoliščine na podlagi člena 20(1)(b) Uredbe št. 1896/2006, če ni pravočasno vložila ugovora.

41. Ker s členom 16(2) ter členom 20(1)(b) in (2) Uredbe št. 1896/2006 ni predvidena splošna prekinitev teka roka iz člena 16(2) te uredbe, se postavlja vprašanje, ali ta člena ali katera koli druga določba Uredbe št. 1896/2006 nasprotujejo sprejetju splošnega ukrepa, kot je člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19.

42. Mislim, da ne. Kot je razvidno iz uvodne izjave 9 in člena 26 Uredbe št. 1896/2006, ta ni namenjena izčrpni harmonizaciji procesnih pravil o evropskem plačilnem nalogu. [29] Z Uredbo št. 1896/2006 so določeni minimalni standardi za zagotovitev priznavanja in izvršitve naloga, izdanega v drugi državi članici, ne da bi bilo treba sprožiti kakršen koli predhodni vmesni

[26] UL, posebna izdaja v slovenščini, poglavje 1, zvezek 1, str. 51.

[27] Glej točko 30 teh sklepnih predlogov. Glede na sodbo z dne 4. septembra 2014, eco cosmetics in Raiffeisenbank St Georgen (C-119/13 in C-120/13, EU:C:2014:2144, točka 45), člena 20(1)(b) in člena 20(2) Uredbe št. 1896/2006 ni mogoče po analogiji uporabiti za položaje, nastale zaradi pandemije covida-19 na abstrakten in splošen način.

[28] Kot je bolezen ali karantenski ukrepi.

[29] Glej po analogiji člena 19 in 21(1) Uredbe št 861/2007 ter člen 46(1) Uredbe št. 655/2014.

postopek v državi članici izvršbe. Zato menim, da je splošna prekinitev teka rokov zaradi pandemije covida-19 procesno vprašanje, ki ni obravnavano v Uredbi št. 1896/2006. Zato ga je treba v skladu s členom 26 te uredbe urediti z nacionalnim pravom. [30]

43. Nacionalni procesni ukrepi, sprejeti v skladu s členom 26 Uredbe št. 1896/2006, ne smejo biti diskriminatorni in zato manj ugodni od tistih, ki veljajo za podobne položaje, za katere velja nacionalno pravo, ali ogrožati ciljev te uredbe. [31]

44. Zdi se – kar pa mora preveriti predložitveno sodišče – da člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 ni bil niti neposredno niti posredno diskriminatoren, saj se je uporabljal za vse postopkovne roke v civilnih zadevah ne glede na pravno podlago za začetek njihovega teka. Kot je namreč na obravnavi navedla avstrijska vlada, bi lahko – glede na to, da so obstajali vzporedni nacionalni postopki z istim namenom kot evropski plačilni nalog – prišlo do prepovedanega različnega obravnavanja, če bi se z avstrijskim pravom prekinil tek rokov glede nacionalnih postopkov, pri čemer se ne bi uporabila enaka pravila glede rokov na podlagi Uredbe št. 1896/2006.

45. Po mojem mnenju tudi ukrep, kot je člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19, ne ogroža ciljev Uredbe št. 1896/2006, ker splošna prekinitev teka rokov ne dodaja še enega procesnega koraka k priznavanju in izvrševanju evropskega plačilnega naloga. Enotni mehanizem, uveden z Uredbo št. 1896/2006, ostaja nespremenjen. Z zadevnim nacionalnim ukrepom tožečim strankam ni bilo naloženo dodatno procesno breme. Z njim se je zgolj zagotovilo, da je bil tek roka, v katerem je bilo treba vložiti ugovor zoper evropski plačilni nalog, na vrhuncu pandemije covida-19 za omejeno obdobje prekinjen. Pri tem je nacionalni zakonodajalec zagotovil učinkovito delovanje Uredbe št. 1896/2006 s tem, da je ohranil ustrezno ravnovesje med procesnimi interesi tožečih in toženih strank, ki so bili uvedeni z njo, ter tako zavaroval pravice obojih.

46. Poleg tega ciljev Uredbe št. 1896/2006 ni mogoče doseči z ogrožanjem pravice do obrambe, kot je zagotovljena s členom 47 Listine, naslovnikov evropskega plačilnega naloga. [32] Kot je že bilo navedeno, postopek ponovne preučitve zaradi različne narave obeh postopkov ni nadomestilo za postopek z ugovorom. [33] Prav tako izid katerega koli postopka ponovne preučitve ni zagotovljen. Nasprotno pa je s postopkom z ugovorom zagotovljeno, da se za terjatve ne šteje, da so nesporne, in se o njih odloči v rednem civilnem postopku, s čimer se ohrani pravica tožene stranke do učinkovitega dostopa do sodnega varstva. Edinstvenost in nepredvidljivost pandemije covida-19 je do neke mere vplivala na vsakogar. Toženim strankam naložiti obveznost uporabe postopka ponovne preučitve v okviru pandemije covida-19 bi zanje pomenila zahtevno breme. Nazadnje, kot je poudarila avstrijska vlada z utemeljitvijo za sprejetje člena 1(1) svojega nacionalnega zakona

[30] Zavarovalnica Uniqa Versicherungen je v pisnem stališču navedla, da če bi zakonodajalec Unije želel, da se tek 30-dnevnega roka prekine zaradi višje sile ali izjemnih okoliščin, bi poskrbel za to možnost. S to trditvijo se ne upošteva člena 26, ki izrecno določa, da vsa procesna vprašanja, ki niso obravnavana z Uredbo št. 1896/2006, ureja pravo držav članic.

[31] Medtem ko člen 26 Uredbe št. 1896/2006 posebej določa uporabo nacionalnega prava, ni sporno, da mora ob neobstoju pravil Unije o procesnih zadevah ta pravila določiti notranji pravni red posamezne države članice na podlagi načela procesne avtonomije, če niso manj ugodna od tistih, ki veljajo za podobne položaje, za katere velja nacionalno pravo (načelo enakovrednosti), in če z njimi ni v praksi onemogočeno ali preveč oteženo uresničevanje pravic, ki jih priznava pravo Unije (načelo učinkovitosti). Glej v tem smislu sodbo z dne 17. marca 2016, Bensada Benallal (C-161/15, EU:C:2016:175, točka 24 in navedena sodna praksa).

[32] Glej po analogiji sodbo z dne 6. septembra 2018, Catlin Europe (C-21/17, EU:C:2018:675, točka 33 in navedena sodna praksa). Glej tudi sodbo z dne 22. oktobra 2015, Thomas Cook Belgium (C-245/14, EU:C:2015:715, točka 41).

[33] Glej točke od 26 do 32 teh sklepnih predlogov.

o covidu-19, pogosto sklicevanje toženih strank na postopek ponovne preučitve v posamičnih zadevah bi povzročilo porast števila zadev, vloženih pri sodiščih, kar bi vplivalo na učinkovito izvajanje sodne oblasti po pandemiji covida-19. [34]

47. Sistem, uveden z Uredbo št. 1896/2006, določa, da je dostop do postopka ponovne preučitve ključen za doseganje pravičnega in poštenega ravnovesja med strankami in za zagotovitev spoštovanja pravice do obrambe naslovnikov evropskega plačilnega naloga. Menim, da bi se lahko – če se naslovnikom evropskega plačilnega naloga ne zagotovi učinkovita možnost za ugovor zoper tak nalog in tako za izjavo pred sodiščem v položajih, ki so nastali kot posledica pandemije covida-19 – porušilo občutljivo ravnovesje, ki je z Uredbo št. 1896/2006 vzpostavljeno med tožečimi in toženimi strankami, posledica česar bi bila kršitev člena 47 Listine. [35]

48. V skladu s pojasnilom predložitvenega sodišča glede ciljev in področja uporabe člena 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 je ta ukrep očitno tudi sledil legitimnemu cilju v javnem interesu. Približno pettedensko obdobje prekinitve [36] ob vrhuncu pandemije covida-19 leta 2020 je bilo kratko glede na resnost zdravstvene krize in tedaj prevladujočo splošno negotovost. Začetni in končni datum obdobja prekinitve sta bila določena jasno in pregledno. Z zadevnim ukrepom je bilo zato spoštovano načelo sorazmernosti in je bila ohranjena pravna varnost, s čimer se je pripomoglo k učinkovitemu izvajanju sodne oblasti.

VI. Predlog

49. Glede na zgornje ugotovitve Sodišču predlagam, naj na vprašanje, ki ga je postavilo Oberster Gerichtshof (vrhovno sodišče, Avstrija), odgovori:

Členi 16, 20 in 26 Uredbe (ES) št. 1896/2006 Evropskega parlamenta in Sveta z dne 12. decembra 2006 o uvedbi postopka za evropski plačilni nalog ne nasprotujejo temu, da je bil v okoliščinah pandemije covida-19 sprejet nacionalni ukrep, s katerim je bil prekinjen tek 30-dnevnega roka iz člena 16(2) te uredbe za vložitev ugovora zoper evropski plačilni nalog.

[34] Zaradi, na primer, sodnih zaostankov, ki so se nakopičili kot neposredna posledica ukrepov, sprejetih za obvladovanje pandemije.

[35] Načeloma lahko toga uporaba rokov glede na izredne okoliščine pomeni kršitev člena 47 Listine. Glej po analogiji sodbo ESČP z dne 1. aprila 2010, Georgiy Nikolayevich Mikhaylov proti Rusiji, CE:ECHR:2010:0401JUD000454304, točka 57.

[36] Člen 1(1) nacionalnega zakona o covidu-19 po mojem mnenju ni spremenil 30-dnevnega roka iz člena 16(2) Uredbe št. 1896/2006, ampak je zgolj za določeno obdobje prekinil njegov tek.